

ІНДИВІДУАЛЬНО-ТИПОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ-ЛІВШІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ

Проблема ліворукості – надзвичайно актуальна та цікава, оскільки є найменш досліджуваною та найскладнішою для психологів та педагогів-практиків. Причина феномену ліворукості й донині достовірно невідома. Дослідників ще з давніх-давен цікавило дане питання і вже протягом близько ста років проблемою ліворукості почали активно займатись психологія, нейропсихологія, фізіологія. Ліворукість чітко проявляється ще в дитячих роках і, насправді, створює деякі соціальні проблеми адаптації. Індивідуальні відмінності людини проявляються в пізнавальних та психічних процесах, в особливостях темпераменту. Одна із перших моделей індивідуальних відмінностей була заснована на уявленнях про чотири типи темпераменту, виділених ще в V ст. до н. е. Гіпократом, яка далі отримала розвиток в працях давньоримського лікаря Галена (II ст.), а далі – в роботах філософа Імануїла Канта. І лише в другій половині XIX ст. з'явилась не лише така наука як загальна психологія, але й психодіагностика та психологія індивідуальних відмінностей, засновником якої вважається англійський дослідник Ф.Гальтон. Далі темперамент розглядався В.Вундтом, Е.Кречмером (конституційні типи), К.Юнгом (біполярна шкала «екстраверсія-інтроверсія»), Г.Ю Айзенком («нейротизм-психічна стабільність»), І.П Павловим.

Як все в природі, людський організм не є повністю симетричним, тобто функції між парними органами розділяються не порівну та не однаково. Ліворукість є результатом одного з варіантів структурно-функціональної асиметрії мозку на кірковому та підкірковому рівнях організації функції. За особливостями функціональної асиметрії можна прослідкувати та спрогнозувати особливості психічного складу. Вченими було помічено, що між лівшами та правшами існують певні закономірності у прояві емоцій, станів, адаптації. Активно проблемою лівшів займаються такі вчені, як: А.П Чупринніков, Т.А.Доброхотова, Н.Н.Баригіна, М.М. Безруких та ін. Ними було визначено, що у ліворуких особистостей, у порівнянні з праворукими, переважає словесно-логічне мислення краща зорово-просторова орієнтація, підвищена тривожність, спостерігається соціальна інтроверсія, нижча адаптація, підвищена загальна емоційність. За результатами проведеного дослідження зі студентами-лівшами у порівнянні зі студентами-правшами було виявлено наступні індивідуально-типологічні особливості: підвищені особистісна та ситуаційна тривожність, спонтанність, інтровертованість.

Отже, дослідивши та визначивши індивідуальні-типологічні особливості лівшів, можна вирішувати проблему ліворукості шляхом корекції адаптивних можливостей, надання рекомендацій, виявлення її неповторної індивідуальності, допомогти розвитку в особистості сильних якостей та переборюванні слабких.

Науковий керівник: Струнович О.Д., викладач